

LA
KA
NO
VA

2

Let's take off!

Zaczynamy!

We're commencing the **Zaczynamy!** conference.

The second edition of the International Performative Conference LALKA NOVA is about to start.

We invite you to conversations about a contemporary form and humanity — this time through the prism of various perceptions and their relationships with puppetry and technologies.

This discussion is essentially a conversation about ourselves. Let's explore relationships in the field of senses, identity, body, broadly understood transformations, also in the context of the cyber revolution happening before our eyes. A change always prompts a reaction.

LALKA NOVA creates a space for experimentation, analysis and experience. Thanks to technologies, we will immerse not only in the virtual world but also, provoked by our own creativity, we will build new worlds. It will be sensitive and insensitive. Performances, multi-sensory installations, concerts, exhibitions, films, plays, and lectures await us.

Because it's lalka nova — we will look at ourselves from nova's perspective of the creative process, setting boundaries, and strengthening our own identity.

We encourage you to join mutual inspiration, the exchange of thoughts, to look around, discover new paths, new trails, new goals. Let's explore the new!

Wishing you a pleasant journey,

Ewelina Ciszewska
Dean of the Puppetry Department,
Curator of LALKA NOVA

Aga Błaszczak
Curator and Coordinator of LALKA NOVA

Przed nami 2. edycja Międzynarodowej Konferencji Performatywnej LALKA NOVA!

Zapraszamy do rozmowy o współczesnej formie i człowieku — tym razem przez pryzmat różnych percepcji i ich relacyjności ze sztuką lalkarską oraz technologiami.

Ta rozmowa jest w gruncie rzeczy rozmową o nas samych. Zbadajmy zależności na polu zmysłów, tożsamości, ciała, szeroko rozumianych transformacji, także w kontekście cyberrewolucji, która właśnie dzieje się na naszych oczach. Zmiana powoduje reakcję.

LALKA NOVA to przestrzeń eksperymentu, analizy i doświadczania. Dzięki technologiom zanurzymy się nie tylko w świat wirtualny, ale też sprowokowani własną sprawczością będziemy budować nowe światy. Będzie czule i nieczule. Czekają nas performanse, instalacje multisensoryczne, koncerty, wystawy, film, spektakle, etiudy.

Ponieważ to lalka nova — spojrzmy na siebie od nova z perspektywy procesu twórczego, stawiania granic i wzmacniania własnej tożsamości.

Zapraszamy do wspólnej inspiracji, wzajemnej wymiany myśli, do rozejrzenia się wokół, odkrywania nowych ścieżek, nowych szlaków, nowych celów. Eksplorujmy nowe!

Życzymy przyjemnej podróży!

Ewelina Ciszewska
dziekanka Wydziału Lalkarskiego,
kuratorka LALKA NOVA

Aga Błaszczak
kuratorka i koordynatorka LALKA NOVA

Programme

Day 1

23.11.2023

MODULE I

12.00-12.15	“Arm to arm” - conference opening performance Big stage <i>PERFORMATIVE STRAND</i>
12.15-1.00 PM	Master class “Perception and reality - how does the brain process sensory information?” Alicja Puścian, PhD. Big Stage <i>SCIENTIFIC STRAND</i>
1.00-1.45	Master class “Partnership of an actor and a puppet” prof. dr hab. Marek Waszkiel Big stage <i>SCIENTIFIC STRAND</i>
1.45-2.00	Break
2.00-2.30	BLACK BOX EXHIBITION — performative opening Black stage <i>PERFORMATIVE STRAND</i>
2.30-3.30	Lunch break
3.30-6.40	SCIENTIFIC STRAND – LECTURES Big stage
	“Hybridity and multistable perception in puppet theater” dr hab. Marzenna Wiśniewska
	“Words in the theatre without words” prof. dr hab. Halina Waszkiel
	“Don’t read this! Performance using the medium of writing” Monika Marek-Łucka, MA.
4.55-5.30	“Dramaturgical tools to bring the matter to life” Robert Jarosz, MA Coffee break
	“Pentesileic Shock” Karolina Bikont, Marcin Krzyżanowski, MA.
	“The “sixth sense” project: A new level of perception of puppetry shows in Ukraine” dr Daria Ivanova Hololobova
	“Perfopplaygrounds” Filip Jaśkiewicz, MA.
6.40-7.00	Break
7.00-7.30	Formations and deformations. Lalka Nova 2 poster exhibition PJATK Foyer <i>PERFORMATIVE STRAND</i>
7.30-7.45	Break
7.45-8.15	“Let me in/out” performance, installation opening Room 031 <i>PERFORMATIVE STRAND</i>

4

Day 2
24.11.2023

MODULE II

10.00-11.00	“Here is Croatia”, “Are there only graves on this planet?”, “Trust” etudes, Aleksander Zelwerowicz Academy of Theatre Arts in Warsaw – Branch in Białystok Room 030 and 027 <i>STUDENT STRAND</i> .
11.15-12.00	“universum” National Academy of Theater Arts in Krakow – Branch in Wrocław Room 028 <i>STUDENT STRAND</i>
12.15-1.00 PM	Master class “What to do in a puppet emergency” Mark Down, PhD. Big stage <i>SCIENTIFIC STRAND</i>
1.00-3.50	SCIENTIFIC STRAND – LECTURES. Big Stage
	“Dance with me” Natalia Sakowicz, MA.
	“Post Corona Body as a new Puppet” Ghazal Eskandarnejad, PhD.
2.00-3.00	Lunch break
	“Animal Personality and Theatre Creators” Paweł Palcat, PhD.
	“A puppet tells about disability — overcoming the normative perception of reality” Barbara Julia Lewińska
4.00-4.45	“House. Reconstruction” multimedia performance Studio room <i>PERFORMATIVE STRAND</i>
5.00-5.45	Master class “Exercises of being a human” Katarzyna Renes Big Stage <i>SCIENTIFIC STRAND</i>
5.45-6.00	Break
6.00-6.50	“The woman and life” performance National Academy of Theatre Arts in Krakow Branch in Wrocław, Branch in Wrocław Room 028 <i>ACCOMPANYING EVENT</i>
7.30-8.30	“News & Art Residence”, “disarming II” performance by Emanuel Gollob in cooperation with Daria Bogdan & Mar Sala Romagosa Experiencing of the space “something that changes in time” Wro Art Center Exhibition ul. Widok 7, 50-052 Wrocław <i>ACCOMPANYING EVENT</i>

5

10.00-12.00	VR Theatre: 360° Virtual Puppetry “Der Erlkönig” Monika Gerboc Room 028 <i>ACCOMPANYING EVENT</i>
11.00-11.35	“Contemporary technologies and puppet theatre – border”/Bulgaria film screening Big Stage <i>ACCOMPANYING EVENT</i>
12.00-12.45	Master class “On the subjectivity of the theater. About illusion. About technique. About form.” Agata Duda-Gracz, MA. Big Stage <i>SCIENTIFIC STRAND</i>
1.00-2.15	SCIENTIFIC STRAND – LECTURES. Big Stage “Art in the hands of AI (the process of creating a performance based on Aristotle)” Karol Bijata, MA., Natalia Dudziak “Footnote mycella for tree translations” Nora Haakh, PhD. “Lalka Nova in the face of dark ecology” Henryk Mazurkiewicz, PhD.
2.15-3.15	Lunch break
3.15-4.30	SCIENTIFIC STRAND – LECTURES. Big Stage “Pushing Boundaries: The Power of Sound in Immersive Performing Arts” Jan Łuć, MA. Room 028 “Virtual Life-size Marionettes. Technological Colonization of Bodies and Characters’ Identity on Stage” dr hab. Małgorzata Budzowska “ ‘Magnifying glass’ as a tool supporting children’s perception in performances for the youngest audience” Honorata Mierzejewska-Mikosza, MA.
4.30-5.00	Coffee break
5.00-5.30	“Robots-Duets” concert of Michał Górczyński Studio Room <i>ACCOMPANYING EVENT</i>
5.45-6.45	”Futura Puppet” panel discussion Big Stage <i>STUDENT STRAND</i>

Harmonogram

Dzień 1

23.11.2023

MODUŁ I

12.00-12.15	“Arm to arm” Performance Otwarcia Konferencji Duża Scena <i>NURT PERFORMATYWNY</i>
12.15-13.00	Wykład mistrzowski “Percepcja a rzeczywistość – jak mózg przetwarza informacje zmysłowe?” dr Alicja Puścian Duża Scena <i>NURT NAUKOWY</i>
13.00-13.45	Wykład mistrzowski “Partnerstwo aktora i animanta” prof. dr hab. Marek Waszkiel Duża Scena <i>NURT NAUKOWY</i>
13.45-14.00	Przerwa
14.00-14.30	Black Box Exhibition – performatywne otwarcie wystawy. Czarna Sala <i>NURT PERFORMATYWNY</i>
14.30-15.30	Przerwa obiadowa
15.30-18.40	NURT NAUKOWY – Prelekcje Duża Scena “Hybrydowa i multistabilna percepcja w teatrze lalek” dr hab. Marzenna Wiśniewska “Słowa w teatrze bez słów” prof. dr hab. Halina Waszkiel “Nie czytaj tego!” Performans z wykorzystaniem medium pisma, mgr Monika Marek-Łucka “Narzędzia dramaturgiczne do ożywiania materii” mgr Robert Jarosz
16.55-17.30	Przerwa kawowa ”Wstrząs pentesileiczny” Karolina Bikont, mgr Marcin Krzyżanowski “Szósty zmysł” Nowy poziom postrzegania przedstawień lalkowych w Ukrainie dr Daria Ivanova-Hololobova “Performatywne place zabaw” mgr Filip Jaśkiewicz
18.40-19.00	Przerwa
19.00-19.30	“Formacje i deformacje” – otwarcie wystawy plakatów Lalka Nova 2. PJATK Foyer AST <i>NURT PERFORMATYWNY</i>
19.30-19.45	Przerwa
19.45-20.15	“Let me in/out” performance – otwarcie instalacji. Sala 031 <i>NURT PERFORMATYWNY</i>

Dzień 2
24.11.2023

MODUŁ II

- 10.00-11.00 "Tu jest Chorwacja", "Czy na tej planecie są same groby", "Ufność" – etiudy, Akademia Teatralna im. A. Zelwerowicza w Warszawie, Filia w Białymstoku Sala 030 i 027 NURT STUDENCKI
- 11.15-12.00 "universum" Akademia Sztuk Teatralnych im. S. Wyspiańskiego w Krakowie, Filia we Wrocławiu Sala 028 NURT STUDENCKI
- 12.15-13.00 Wykład mistrzowski "What to do in puppet emergency" dr Mark Down Duża scena NURT NAUKOWY
- 13.00-15.50 **NURT NAUKOWY – PRELEKCJE**
Duża Scena
- "Zatańcz ze mną" mgr Natalia Sakowicz
"Post covidowe ciało jako lalka nowa" dr Ghazal Eskandarnejad
- 14.00-15.00 Przerwa obiadowa
- "Osobowość zwierzęca a twórcy teatralni" dr Paweł Palcat
"Lalka opowiada o niepełnosprawności – przełamywanie normatywnego postrzegania świata" Barbara Julia Lewińska
- 16.00-16.45 "Dom Re/konstrukcja" performance Sala Studio NURT PERFORMATYWNY
- 17.00-17.45 Wykład mistrzowski "Ćwiczenia z człowieka" Katarzyna Renes Duża Scena NURT NAUKOWY
- 17.45-18.00 Przerwa
- 18.00-18.50 "Kobieta i życie" Spektakl Akademii Sztuk Teatralnych im. S. Wyspiańskiego w Krakowie, filia we Wrocławiu Sala 028 WYDARZENIE TOWARZYSZĄCE
- 19.30-20.30 "Centrum Sztuki WRO" "disarming II" – performans Emanuela Golloba we współpracy z Darią Bogdan & Mar Sala Romagosa w przestrzeni doświadczania „coś, co zmienia się w czasie” WRO ART CENTER ul. Widok 7, 50-052 Wrocław) WYDARZENIE TOWARZYSZĄCE

8

Dzień 3
25.11.2023

MODUŁ III

- 10.00-12.00 Pokaz VR 360° Virtual Puppetry "der Erlkönig" Monika Gerboc Sala 028 Wydarzenie towarzyszące
- 11.00-11.45 Projekcja filmu "Współczesne technologie i teatr lalek – pograicze"/Bułgaria Duża Scena
- 12.00-12.45 Wykład mistrzowski "O subiektywności teatru. O iluzji. O technice. O formie." mgr Agata Duda-Gracz Duża Scena
- 13.00-14.15 **NURT NAUKOWY – PRELEKCJE**
Duża Scena
- „Sztuka w rękach AI (proces powstawania spektaklu na podstawie Arystotelesa)” mgr Karol Bijata i Natalia Dudziak
„Przypis Grzybnia do tłumaczeń drzew” dr Nora Haakh
„Lalka Nova wobec "ciemnej ekologii"” dr Henryk Mazurkiewicz
- 14.15-15.15 Przerwa obiadowa
- 15.15-16.30 **NURT NAUKOWY – PRELEKCJE**
Duża Scena
- "Rozszerzania granic. Siła dźwięku w immersyjnych sztukach performatywnych" mgr Jan Łuś Sala 028
Wirtualne nad-marionety. Technologiczna kolonizacja tożsamości ciała i postaci na scenie”
dr hab. Małgorzata Budzowska
"Lupa jako narzędzie wspomagające percepcję dziecka w spektaklach dla najmłodszej widowni" mgr Honorata Mierzejewska-Mikosza
- 16.30-17.00 Przerwa kawowa
- 17.00-17.30 "Roboty-Duety" Finałowy koncert Michała Górczyńskiego Sala studio WYDARZENIE TOWARZYSZĄCE
- 17.45-18.00 "Lalka futura" panel dyskusyjny Duża Scena NURT STUDENCKI

9

Conference opening performance

Performance Otwarcia Konferencji

Arm to arm

Human. Machine. Object. Mind. Code. Matter.
Connections. Systems. Co-evolution.
Co-creation. Co-existence.

The performance is a dialogue between a machine, a human and the form. A robotic arm, precise and unpredictable simultaneously, collaborates with performers and animants, creating a unique form of co-existence on stage, requiring a constant balance between control and the release of control.

Człowiek. Maszyna. Obiekt. Umysł. Kod. Materia.
 Połączenia. Systemy. Współpowstawanie.
 Współtworzenie. Współistnienie.

Performans stanowi dialog między maszyną, człowiekiem i formą. Robotyczne ramię, precyzyjne i nieprzewidywalne jednocześnie, współgra z performerami i animantami, tworząc unikalną formę współistnienia na scenie, zmuszając do nieustannego balansowania między kontrolą a wyzwaniem kontroli.

Directed by/Reżyseria
 Aga Błaszczak

Choreography/Choreografia
 Ewelina Ciszewska

Performed by/Performują
 osoby studiujące na Wydziale Lalkarskim
 AST we Wrocławiu

Robot/Robot
 Cobot FANUC CRX-10iA

Programming/Programowanie
 Kamil Dzik

Technological Partner/Partner technologiczny
 TKM Projekt, Tomasz Krajewski

Puppet/Lalka
 Martyna Štěpán-Dworakowska

Music/Muzyka
 Łukasz Damrych

Alicja Puścian

The world that we consciously perceive is different from the one that really exists. Our brain collects sensory information and transforms it into impressions but they are not the faithful copy of reality. What is the significance of selective attention for these processes? Can the emotions that we feel influence the way we perceive our surroundings? Why do we interpret the same stimuli differently, depending on the situation? Brain research allows us to answer these and many other questions about how our perception really works.

Alicja Puścian, PhD — a behavioural neurobiologist at the Nencki Institute of the Polish Academy of Sciences. In her scientific research, she focuses on the brain-behaviour relationship, especially in the context of emotions, motivation and social interactions, she uses knowledge from the field of psychology, biology and behavioural analysis. The winner of the STEM Impact Award and the ambassador of the Polish-American Fulbright Commission.

Świat, jaki świadomie postrzegamy, różni się od tego, który istnieje naprawdę. Nasz mózg gromadzi informacje zmysłowe i przekształca je we wrażenia, nie są one jednak wierną kopią rzeczywistości. Jakie znaczenie dla tych procesów ma selektywność uwagi? Czy odczuwane przez nas emocje mogą wpływać na to, jak odbieramy otoczenie? Dlaczego różnie interpretujemy te same bodźce, w zależności od sytuacji? Badania mózgu umożliwiają odpowiedź na te oraz wiele innych pytań o to, jak naprawdę działa nasza percepcja.

dr Alicja Puścian — neurobiolożka behawioralna w Instytucie Nenckiego PAN. W pracy naukowej koncentruje się na relacji mózg — zachowanie, szczególnie w kontekście emocji, motywacji i interakcji społecznych, wykorzystując wiedzę z zakresu psychologii, biologii i analizy behawioralnej. Laureatka STEM Impact Award i ambasadorka Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta.

Partnerstwo aktora i animanta

PARTNERSHIP OF ACTOR AND ANIMANT

Marek Waszkiel — prof. dr hab. in art sciences, puppet theatre historian and critic, long-time editor of *Pamiętnik Teatralny*, a long term Polish representative at UNIMA International, the former head of BTL and the Animation Theatre in Poznań, for years associated with Zelwerowicz Warsaw Theatre Academy, the author and consultant in the field of world puppetry.

Lalka nova, a term proposed by the organisers of the Wrocław conference in 2021, has already entered wider circulation and describes contemporary puppetry. It seems to me that they are distinguished by two features: the design, technology and method of animating the puppet itself, but above all its relationship with the actor, the partnership of the actor and a animatee (puppet), which has undergone a fundamental change over the last three decades or so compared to the previous play between the actor and the puppet. The most interesting puppeteers of the 21st century set a new direction for the theatre of animated matter. Examples include recent performances by: Kevin Augustine, Yngvild Aspeli, Duda Paiva and Cat Smits.

prof. dr hab. Marek Waszkiel — prof. dr hab. nauk o sztuce, historyk i krytyk teatru lalek, wieloletni redaktor *Pamiętnika Teatralnego*, od lat przedstawiciel Polski w UNIMA International, były dyrektor BTL-u i Teatru Animacji w Poznaniu, od lat związany z warszawską Akademią Teatralną im. Zelwerowicza, autor i konsultant w zakresie światowego lalkarstwa.

Lalka nova, określenie zaproponowane przez organizatorów wrocławskiej konferencji w 2021 roku, weszło już do szerszego obiegu i określa współczesne lalkarstwo. Wyróżniają je, wydaje mi się, dwie cechy: konstrukcja, technologia i sposób animacji samej lalki, ale przede wszystkim jej relacje z aktorem, partnerstwo aktora i animanta, które mniej więcej w ostatnich trzech dekadach uległo zasadniczej zmianie wobec wcześniejszej gry aktora z lalką. Najciekawszy twórcy reprezentujący lalkarstwo XXI wieku wyznaczają nowy kierunek teatrowi ożywionej materii. Przykładem będą ostatnie spektakle: Kevin Augustine'a, Yngvild Aspeli, Dudy Paivy i Cat Smits.

Marek Waszkiel

For the unique 3 days of the LALKA NOVA 2 Conference, the AST Black Theater Room becomes an experimental exhibition space. *Black Box Exhibition* presents four multimedia artworks that provoke reflection on the multiplicity of perspectives and the subjectivity of our experiences, forcing us to reflect on the essence of human perception and a man himself in the digital era. Multi-layered multimedia works, using light, sound and projections, invite interaction, experimentation, and an internal journey towards our own, personal *black boxes*. *Black Box Exhibition* is a sensory and intellectual experience.

The performative opening of *Black Box Exhibition* will take place on November 23, 2023 at 2.00 PM. The exhibition will be open every day from November 23-25, 2023.

Na wyjątkowe 3 dni Konferencji LALKA NOVA 2 teatralna Sala Czarna AST staje się eksperymentalną przestrzenią wystawową. *Black Box Exhibition* prezentuje cztery prace multimedialne, które prowokują do rozważań nad wielością perspektyw i subiektywnością naszych doświadczeń, zmuszając do refleksji nad istotą ludzkiej percepcji i samego człowieka w erze cyfrowej. Wielowarstwowe dzieła multimedialne, wykorzystujące światło, dźwięk i projekcje, zapraszają do interakcji, eksperymentu, i wewnętrznej podróży ku naszym własnym, osobistym *czarnym skrzynkom*. *Black Box Exhibition* to doświadczenie zmysłowo-intelektualne.

Performatywne otwarcie *Black Box Exhibition* odbędzie się 23.11.2023 o godz. 14.00. Wystawa będzie czynna codziennie w dniach 23-25.11.2023.

Presented works

Prezentowane prace

Betonosis

Animations show the city at the end of its life. People are no longer able to live there, they have left or disappeared, leaving behind areas devastated by concrete. Most of nature has disappeared. Only a few creatures that were able to adapt survived. New species were created that enlivened the remaining buildings. They are a sad symbol of changes taking place in nature. For now, they have managed to survive, but it is not known at what cost.

Author

Dominika Firla — she graduated in Scenography from the Academy of Fine Arts in Wrocław. She is interested in 3D animation, video mapping and photography. She likes working with nature, emotions and colors. Her works were presented, among others, in Wrocław, Lille and Lüdenscheid

Sound

Eva Kozárová

Supervisor

Bartosz Zamarek, PhD

Noppera-bō

A multimedia installation using the image of viewers, their physicality, and with emotional involvement, also their interior. To fully exist, it needs human images, to become *living* matter, at least for a moment.

Author

Emilia Ishizaka — a graduate of the Polish-Japanese Academy of Information Technology. She is inspired by what is unsaid and subcutaneously uncomfortable. Currently, she focuses on intermedia work, where she experiments with technologies.

Betonoza

Animacje pokazują miasto pod koniec jego życia. Ludzie nie są już w stanie w nim mieszkać, odeszli lub zniknęli, pozostawiając po sobie zniszczone betonozą tereny. Znikła większość natury. Przetrwwały jedynie nieliczne stworzenia, które dały radę się przystosować. Powstały nowe gatunki, które ożywiły pozostałe budynki. Są smutnym symbolem zmian zachodzących w naturze. Na razie udało im się przetrwać, jednak nie wiadomo jak wielkim kosztem.

Autorka

Dominika Firla — ukończyła kierunek Scenografia na Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu. Interesuje się animacją 3D, video mappingiem i fotografią. Lubi pracować z tematyką natury, emocjami i kolorami. Jej prace prezentowane były między innymi we Wrocławiu, Lille oraz Lüdenscheid

Dźwięk

Eva Kozárová

Promotor

dr Bartosz Zamarek

Noppera-bō

Instalacja multimedialna wykorzystująca wizerunek oglądających, ich fizyczność, a wraz z emocjonalnym zaangażowaniem, także ich wnętrza. Do pełni swojego istnienia potrzebuje wizerunków ludzkich, żeby choć na chwilę stać się *żywą* materią.

Autorka

Emilia Ishizaka — absolwentka Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych. Inspiruje się tym, co niedopowiedziane i podskórnie niewygodne. Obecnie skupia się na twórczości intermedialnej, gdzie eksperymentuje z technologiami.

Tunnel of Reflection

Tunnel of Reflection is a link between human emotional intelligence and the world of machines. The installation in the form of an independently operating machine uses light and darkness as emotional triggers, while illuminating the further path in a completely dark space.

Author

Veranika Strakh — architect and visual artist. She specializes in installation, audiovisual and performative projects. In her works she combines technology with light, space and sound. A graduate of PJATK and the Wrocław University of Science and Technology.

Tunnel of Reflection

Tunnel of Reflection jest łącznikiem pomiędzy inteligencją emocjonalną człowieka a światem maszyn. Instalacja w postaci niezależnie działającej maszyny wykorzystuje światło i mrok jako wyzwalacze emocji, jednocześnie rozświetlając dalszą drogę w całkowicie ciemnej przestrzeni.

Autorka

Veranika Strakh — architektka oraz artystka wizualna. Specjalizuje się w projektach instalacyjnych, audiowizualnych oraz performatywnych. W swoich pracach łączy technologie ze światłem, przestrzenią oraz dźwiękiem. Absolwentka PJATK i Politechniki Wrocławskiej.

Universal substrate

The installation uses various types of objects, experimental film and the soil (universal substrate), encouraging reflection on the question *what will remain after us?*. OBJECTS CAN BE TOUCHED.

Author

Ages Woltmann — the artist hides under a pseudonym because she does not know whether what will be left of her art should actually remain.

Podłoże uniwersalne

Instalacja wykorzystuje różnego rodzaju obiekty, film eksperymentalny oraz ziemię (podłoże uniwersalne) zachęcając do refleksji nad pytaniem *co po nas zostanie?*. OBIEKTÓW MOŻNA DOTYKAĆ.

Autorka

Ages Woltmann — artystka ukrywa się pod pseudonimem, bo nie wie, czy to, co po niej zostanie na pewno powinno zostać.

Hybridity and multistable perception in puppet theatre

Hybrydowość
i multistabilna
percepcja
w teatrze
lalek

The presentation will highlight the performative potential of perceptual multistability (according to Erika Fischer-Lichte) considering three cases of hybrid puppet performing practices:

1. Tadeusz Kantor's bio-objects;
2. co-sharing of two bodies — the performer and the puppet in contemporary puppetry;
3. digital puppetry.

assoc. prof. Marzena Wiśniewska — associate Professor (Institute of Culture Studies, Nicolaus Copernicus University, Toruń/Poland. Research interests: contemporary theatre, puppet theatre, cultural animation and management.

Wystąpienie koncentruje się na performatywnym potencjale multistabilności percepcyjnej (w ujęciu Eriki Fischer-Lichte) z uwzględnieniem trzech przypadków lalkarskich hybrydowych ćwiczeń performatywnych

1. bioobiekty Tadeusza Kantora;
2. współdzielenie dwóch ciał – performerera i lalki we współczesnym lalkarstwie;
3. lalkarstwo cyfrowe.

prof. nadzw. Marzena Wiśniewska — profesor nadzwyczajny (Instytut Kulturoznawstwa UMK, Toruń/Polska. Zainteresowania badawcze: teatr współczesny, teatr lalek, animacja i zarządzanie kulturą.

Words in the theatre without words

Do performing arts, visual arts and theatre of form need words? For over a century the role of the word in the theatre has been weakening, while the number of words near the stage has increased — in information materials, announcements, press conferences. As a result, the performance without words is framed with its own "substitute" narration.

prof. dr hab. Halina Waszkiel — Professor of the Aleksander Zelwerowicz Theatre Academy in Warsaw and the Theatre Academy Branch in Białystok, playwright, theatre historian (especially of the 19th century), researcher of puppet theatre dramaturgy.

20

prof. dr hab. Halina Waszkiel — profesor Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie oraz Filii AT w Białymstoku, dramatolożka, historyczka teatru (zwłaszcza XIX wieku), badaczka dramaturgii teatru lalek.

Czy sztuki performatywne, wizualne, teatr formy potrzebują słów? Od ponad wieku rola słowa w teatrze słabnie, tymczasem przybiera słów obok sceny — w materiałach informacyjnych, zapowiedziach, konferencjach prasowych. W efekcie, przedstawienie bez słów obdowodowane zostaje słowną narracją "zastępczą".

Słowa w teatrze bez słów

Nie czytaj tego! Performans z wykorzystaniem medium pisma

Performans artystyczny z udziałem studentów Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu. Projekt zakłada zorganizowanie na scenie manifestu z wykorzystaniem wykonanych przez artystów wielkoformatowych transparentów. W procesie czytania pismo zwyczajowo traci swoją wizualność. Chcemy otworzyć percepcję medium pisma i pokazać złożoność oraz siłę jego wizualności. Litery nie są niewinne. Oddziałują na Ciebie, nie pytając o Twoją zgodę. Litery manifestują swoją wizualność. Litery są obrazem ukrywającym się pod przykrywką tekstu. Nie ufaj im. Nie czytaj. Patrz.

Performance art with the participation of students from the Academy of Fine Arts in Wrocław. The project involves organising a manifesto on stage using large-format banners made by the artists. In the process of reading, writing customarily loses its visuality. We want to open up the perception of the medium of writing and show the complexity and power of its visuality. Letters are not innocent. They interact with you without asking your permission. Letters manifest their visuality. Letters are images hiding under the cover of text. Don't trust them. Don't read them. See.

mgr Monika Marek-Łucka (1984) — artystka tekstu, performerka, kuratorka, badaczka i pedagog. Absolwentka Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu (projektowanie graficzne) i Uniwersytetu Warszawskiego (filozofia). Pisze i mówi o typografii, twórczym myśleniu w pisaniu i pisaniu jako zjawisku kulturowym.

21

Monika Marek-Łucka, MA (1984) — text artist, performer, curator, researcher and educator. Graduated from Academy of Fine Arts in Wrocław (graphic design) and University of Warsaw (philosophy). Writes and speaks about typography, creative thinking in lettering, and writing as a cultural phenomenon.

W performansie występują

Białkowska Kamila
Ilyushyna Daria
Ciulek Julia
Dżaman Justyna
Matveyuk Polina
Olchówka Daria
Paluszek Zofia
Pałkus Agata
Sierżant Liwia
Stasiak Aleksandra
Swoboda Nadia
Sycha Wiktoria
Szkliniaż Zuzanna
Szpakowska Alicja
Śliwa Kacper
Toch Anastazja
oraz przyjaciółka ASP
Tomica Wiktoria

Don't read this!
Performance with
the medium
of writing

Robert Jarosz, MA — a director and playwright. The graduate of directing, a research and teaching employee of A. Zelwerowicz Theatre Academy in Warsaw, Białystok Branch

The description of dramaturgical tools supporting solo puppeteers in working on the structure of a solo performance, developed during the creation of a series of one-act plays entitled: *Far from the Senses* — five one-act plays for living matter theatre.

Dramaturgical tools to bring matter to life

Narzędzia dramaturgiczne do ożywiania materii

22

Opis narzędzi dramaturgicznych wspierających wspierających solistów lalkarzy w pracy nad strukturą solowego spektaklu opracowanych w trakcie powstawania serii jednoaktówek zatytułowanej: *Daleko od Zmysłów - pięć jednoaktówek dla teatru ożywionej materii*

mgr Robert Jarosz — reżyser i dramaturg. Absolwent kierunku reżyserii oraz pracownik badawczo-dydaktyczny białostockiej Filii Akademii Teatralnej im. A. Zelwerowicza w Warszawie.

PENTESILEIC SHOCK

WSTRZAŚ PENTESILEICZNY

Semantic and sound quadriptych. A duo. The combination of a traditional lecture with a verbal and musical performance. The perception of Kleist's drama PENTESILEA from the perspective of neuroaesthetics. The reference to various concepts of perception of communication models: information transfer, storytelling and the presence of a narrator.

Marcin Krzyżanowski (MarKrz) — the graduate of the Academy of Music in Krakow, a composer, cellist, performer, theoretician of new music. He composes music for various instrumental groups (orchestral, vocal, chamber, solo) using electronics, sounds of nature and unconventional instruments. He also composes music for film, theatre and television.

Marcin Krzyżanowski (MarKrz) — absolwent Akademii Muzycznej w Krakowie, kompozytor, wiolonczelista, performer, teoretyk nowej muzyki. Komponuje muzykę na różne składy instrumentalne (orkiestrowe, wokalne, kameralne, solowe) z wykorzystaniem elektroniki, dźwięków natury i niekonwencjonalnych instrumentów. Komponuje także muzykę dla filmu, teatru i telewizji.

Karolina Bikont — translator from German, admirer of difference and individuality. She works with the Agency for Drama and Theatre "ADiT" as a translator and editor.

Karolina Bikont — tłumaczka z języka niemieckiego, wielbicielka odmienności i indywidualności. Współpracuje z Agencją Dramatu i Teatru "ADiT".

Kwadryptyk semantyczno dźwiękowy. Dwugłos. Połączenie tradycyjnego wykładu z performance słowno-muzycznym. Percepcja dramatu PENTESILEA Kleista z perspektywy Neuroestetyki. Nawiązanie do różnorodnych koncepcji percepcji modeli komunikacji: transfer informacji, opowiadanie historii i obecność narratora.

23

Projekt *Szósty zmysł*: nowy poziom postrzegania przedstawień lalkowych w Ukrainie

An inclusive theatre research project for audiences *The Sixth Sense* (Ukraine) explores the sensory theater format to develop inclusive performances where everything can be understood by sighted and blind spectators, adults and children.

Daria Ivanova-Hololobova, PhD — associate professor at the Department of Puppet Theatre Art at Kyiv National Karpenko-Kary University of Theatre, Cinema and Television. President of NGO UNIMA-UKRAINE.

Kateryna Lukianenko — teacher of the Department of Puppet Theatre Art at Kyiv National Karpenko-Kary University of Theatre, Cinema and Television. Author and organiser of the project *Sixth sense*. General Secretary of NGO UNIMA-UKRAINE.

Inkluzywny projekt badawczy dla widzów *Szósty zmysł* (Ukraina), bada zmysłowy format teatru w celu opracowania inkluzywnych przedstawień, w których wszystko będzie jasne dla widzących i niewidomych widzów, dorosłych i dzieci.

dr Daria Ivanova-Hololobova — profesor nadzwyczajny na Wydziale Sztuki Teatru Lalek Kijowskiego Narodowego Uniwersytetu Teatru, Kina i Telewizji im. Karpenko-Kary'ego. Prezes organizacji pozarządowej UNIMA-UKRAINA.

Kateryna Łukianenko — nauczycielka w Katedrze Sztuki Teatru Lalek Kijowskiego Narodowego Uniwersytetu Teatru, Kina i Telewizji im. Karpenko-Kary'ego. Autor i organizator projektu *Szósty zmysł*. Sekretarz Generalny NGO UNIMA-UKRAINA.

The *Sixth Sense* project: a new level of perception of puppetry shows in Ukraine

During my presentation, I will present my own concept of performative playgrounds and show live the mechanism of their operation. I am interested in how theatres could expand viewers' thinking to include non-obvious areas of puppetry that are not directly related to the theatre stage.

W trakcie mojej prezentacji przedstawię autorską koncepcję performatywnych placów zabaw oraz zaprezentuję na żywo mechanizm ich działania. Interesuje mnie, jak teatry mogłyby rozszerzać myślenie widzów o nieoczywiste obszary lalkarstwa, które nie są bezpośrednio związane ze sceną teatralną.

Perfoplaygrounds Performatywne płace zabaw

mgr Filip Jaśkiewicz — reżyser, czasami scenograf. Rezydent projektu Umiar w Nadmiarze w Komunie Warszawa (2023). Jego najnowszy spektakl Kulu Kulu powstał w Teatrze Rozbark w Bytomiu (2023). Rezydent I edycji projektu Sztuka się robi organizowanego przez Teatr Miniatura w Gdańsku (2022). Laureat IV edycji Międzynarodowego konkursu na koncepcję i realizację lalki/animowanego obiektu/formy teatralnej ANIMATUS organizowanego przez Teatr Lalki i Aktora Kubuś w Kielcach, za pracę *Luna The Caring Machine* (2021). Interesuje się pracą z przedmiotem w teatrze, światotwórstwem, dziecięcą wrażliwością, a ostatnio coraz bardziej tańcem.

mgr Filip Jaśkiewicz — the director, sometimes set designer. The resident of the Moderation in Excess in Commune Warsaw project (2023). His latest show Kulu Kulu was created at the Rozbark Theatre in Bytom (2023). The resident of the first edition of the Art is Made project organised by the Miniatura Theatre in Gdańsk (2022). The winner of the 4th edition of the International competition for the concept and implementation of a puppet/animated object/theatrical form ANIMATUS organised by the Kubuś Puppet and Actor Theatre in Kielce, for the work *Luna The Caring Machine* (2021). He is interested in working with an object in the theatre, light creation, children's sensitivity and recently increasingly in dance.

Lalka NOVA 2 poster exhibition

Wystawa plakatów Lalka NOVA 2

Presentation of 37 posters designed by the students of the Faculty of New Media Art of the Polish-Japanese Academy of Information Technology in Warsaw, from which the official poster of the *Lalka NOVA 2* conference was selected. While working on the second edition of posters, the students examined the form-creating and deforming forces inherent in perception – optical illusions, the limit readability, perspective changes and changes resulting from movement. Five posters were prepared using the kinect technique, which allows interaction with body movement. This means that the visibility of the poster is always built as a reaction to a specific movement of the perceiving subject. As a result, viewing such a poster means entering into a dialogue based on the language of gestures. The projects were created under the artistic supervision of Monika Marek-Łucka and Mateusz Król.

Formations and deformations

26

Formacje i deformacje

Prezentacja 37 plakatów zaprojektowanych przez studentów Wydziału Sztuki Nowych Mediów Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych w Warszawie, spośród których został wybrany oficjalny plakat konferencji *Lalka NOVA 2*. W pracy nad drugą edycją plakatów studenci badali formotwórcze i deformacyjne siły tkwiące w percepcji – złudzenia optyczne, granicę czytelności, zmiany perspektywiczne i wynikające z poruszenia. Otóż 5 plakatów zostało przygotowanych w technice kinect, która pozwala na interakcję z ruchem ciała. Oznacza to, że wizualność plakatu zostaje zbudowana każdorazowo w ramach reakcji na konkretny ruch percypującego podmiotu. W efekcie oglądanie takiego plakatu oznacza wejście z nim w dialog oparty na języku gestów. Projekty powstały pod opieką artystyczną Moniki Marek-Łuckiej oraz Mateusza Króla.

Interactive posters

Plakaty interaktywne

Daria Tryfonova

Maria Domińczak

Paulina Puchala

27

Audio/Visual Puppet Performance, 2023
Audiowizualny spektakl lalkowy, 2023

Bartosz Wyszynski — an artist experimenting with new media, specialising in interactive visual systems and animation. The graduate and lecturer at PJATK in Warsaw.

Bartosz Wyszynski — artysta eksperymentujący z nowymi mediami, specjalizujący się w interaktywnych systemach wizualnych oraz animacji. Absolwent oraz wykładowca na PJATK w Warszawie.

Sefa Sagir — multidisciplinary new media artist, musician, researcher and performer. He creates audience-absorbing, interactive experiences that oscillate between art and technology. It combines immersive and sound design with new media technology

Sefa Sagir — multidyscyplinarny artysta nowych mediów, muzyk, badacz i performer. Tworzy absorbującą publiczność, interaktywne doświadczenia, które oscylują między sztuką a technologią. Łączy projektowanie immersyjne i dźwiękowe z technologią nowych mediów.

IN/OUT means the change. a short history of dependence and... reciprocity. sensors track the movement of the body and a puppet connected to it. who creates? can a body be lonely here? what about a puppet?

The installation aims to explore the relationship between the presence of a human and a puppet and the animated world of technology. it highlights the power of interaction in shaping artistic expression and demonstrates the inherent connection between art, technology and human agency.

The essence of LET ME IN/OUT is the ability to respond to a performer's movements. Sefa Sagir and Bartosz Wyszynski combine new media and performing arts to explore the sphere of biometric signals, vibrations and interpersonal interactions in space.

By using electromagnetic fields generated by a human/puppet movements, it transforms signals into a symphony of sound, triggering visual and light effects that shape the interactive space.

IN/OUT oznacza zmianę. krótką historię zależności i ... wzajemności. sensory śledzą ruch ciała i połączonej z nim lalki. kto kreuje? czy ciało może być tu samotne? a lalka?

Instalacja ma na celu zbadanie relacji pomiędzy obecnością człowieka i lalki a animowanym światem technologii. podkreśla siłę interakcji w kształtowaniu ekspresji artystycznej i demonstruje nieodłączny związek między sztuką, technologią i ludzką sprawczością.

Istotą LET ME IN/OUT jest zdolność reagowania na ruchy wykonawcy. Sefa Sagir i Bartosz Wyszynski łączą nowe media i sztuki performatywne, aby eksplorować sferę sygnałów biometrycznych, wibracji i interakcji międzyludzkich w przestrzeni. wykorzystując pola elektromagnetyczne generowane przez ruchy człowieka/lalkę, przekształca sygnały w symfonię dźwięku, wywołując efekty wizualne i światła, które kształtują interaktywną przestrzeń.

Creator of the puppet/Twórczyni lalki
Aleksandra Stawik

Performer/Wykonawca
dr hab. Ewelina Ciszewska

Multimedia performers/Artyści multimedialni
Bartosz Wyszynski
Sefa Sagir

MODULE II

**NARRATIVES; RE/COGNITION; TRANSFORMATIONS; DE/CONSTRUCTION;
DE/HUMANIZATION; HYBRIDIZATION; TRANSGRESSION.**

NARRACJE; ROZ/POZNANIE; TRANSFORMACJE; DE/KONSTRUKCJA;
DE/HUMANIZACJA; HYBRYDYZACJA; TRANSGRESJA

BODY/FORM/IDENTITIES

How does performative space determine the generation, design, performance and awareness of identity? What are the body, form and puppet on stage? Are/where are the limits of fusion and identification?

CIAŁO/FORMA/TOŻSAMOŚĆ

Jak przestrzeń performatywna determinuje generowanie, projektowanie, performowanie i uświadamianie tożsamości? Czym są ciało, forma i lalka na scenie? Czy/gdzie są granice fuzji i identyfikacji?

The Aleksander Zelwerowicz National Academy of Dramatic Art in Warsaw Branch Campus in Białystok

HERE IS CROATIA

TU JEST CHORWACJA

Artistic supervision: Paula Czarnecka, PhD
Direction, Movement: Bartłomiej Bazyluk, Łucja Helena Mucha
Poster: Bartłomiej Bazyluk
Photos: Aleksandra M'hango

The adaptation of fragments of the book "Negroes in Florence" by Rudan Vedrana. A conversation between two fetuses in which they discuss issues related to identity. The stage statement is based on transformations of form that give the text a new dimension. The visual stimulus enhances the immersion of the entire story.

**Łucja Helena Mucha
Bartłomiej Bazyluk**

- students of the third stage of puppet theatre acting at the Theatre Academy in Białystok. They are passionate about theatre form and non-standard solutions.

Opieka artystyczna: drka Paula Czarnecka
Reżyseria, Ruch: Bartłomiej Bazyluk, Łucja Helena Mucha
Plakat: Bartłomiej Bazyluk
Zdjęcia: Aleksandra M'hango

Adaptacja fragmentów książki "Murzyni we Florencji" Rudan Vedrany. Konwersacja dwóch płodów, w której poruszają tematy związane z tożsamością. Wypowiedź sceniczna oparta jest o przekształcenia formy nadającej tekstowi nowy wymiar. Bodziec wizualny potęguje immersję całej historii.

**Łucja Helena Mucha
Bartłomiej Bazyluk**

- studenci trzeciego aktorstwa teatru lalek Akademii Teatralnej w Białymstoku. Pasjonaci teatru formy i niestandardowych rozwiązań.

The Aleksander Zelwerowicz National Academy of Dramatic Art in Warsaw Branch Campus in Białystok

TRUST UFNOŚĆ

What comes to mind when you think about your internal struggle? Is this something to worry about? Something you are ashamed of? What if the real challenge is sensitivity? What if a part of you feels alien?

Co przychodzi Ci na myśl, gdy myślisz o swojej wewnętrznej walce? Czy to coś niepokojącego? Coś czego się wstydzisz? A jeśli prawdziwym wyzwaniem jest wrażliwość? Co jeśli część Ciebie wydaje się obca?

Julia Fideus

Third-year student of puppet theatre acting at the Theatre Academy in Białystok. The etude "Trust" was created during the classes on contemporary puppet techniques under the pedagogical supervision of Paula Czarnecka, PhD. The essence of the etude is the mutual dependence of the animator and the puppet and the search for the limits of their coexistence.

Studentka III roku aktorstwa teatru lalek Akademii Teatralnej w Białymstoku. Etiuda „Ufność” została stworzona w trakcie zajęć z współczesnych technik lalkowych pod opieką pedagogiczną doktorki Pauli Czarneckiej. Istotą etudy jest wspólna zależność animatorki i lalki oraz poszukiwanie granicy ich współistnienia.

reżyseria i wykonanie: Julia Fidelus
opieka pedagogiczna: drka Paula Czarnecka
muzyka: Marta Śniady - in the pink,
wyk. Dalbergia Duo (Julianna Siedler-Smuga&Anna Rutkowska)

ARE THERE ONLY GRAVES ON THIS PLANET?

CZY NA TEJ PLANECIE SĄ SAME GROBY?

The etude entitled "Are there only graves on this planet?" was created using contemporary puppet techniques under the artistic supervision of Paula Czarnecka, PhD. It invites us on a journey to planet Earth in a slightly different version. We meet a robot whose only mission is to find any form of life. To the surprise of his algorithm, years later he manages to find a specific and alien female chimpanzee... What resulted from this meeting? Did the robot follow the programmed procedures? Did the chimpanzee emerge from this encounter unscathed? The etude about internal struggle and exploring one's identity

Etiuda pod tytułem „Czy na tej planecie są same groby?” powstała w ramach współczesnych technik lalkowych przy opiece artystycznej dr Pauli Czarneckiej. Zaprasza nas w podróż na planetę Ziemię w trochę innej odsłonie. Poznajemy robota, którego jedyną misją jest znalezienie jakiegokolwiek formy życia. Ku zaskoczeniu dla jego algorytmu po latach udaje mu się znaleźć specyficzną i jakże dla niego obcą szympansię... Co wyniknęło z tego spotkania? Czy robot postąpił w zgodzie z zaprogramowanymi procedurami? Czy szympanśica wyszła z tego spotkania bez szwanku? Etiuda o wewnętrznym zmaganiu i zgłębieniu swojej tożsamości.

Łucja Helena Mucha

third-year student of the Theatre Academy in Białystok, enthusiast of theatre form.

studentka trzeciego roku Akademii Teatralnej w Białymstoku, pasjonatka teatru formy

**National Academy of Theatre Arts in Krakow
Branch in Wrocław**

Directing: Natalia Podyma/Marta Mańka/Kamila Wiklińska
 Cast: Rozalia Bogdan /Natalia Podyma/Kamila Wiklińska
 Music: Adam Repucha, Beautiful Chorus
 videoart: Mikołaj Otwinowski
 Movement: Marta Mańka/Kamila Wiklińska/Natalia Podyma/Rozalia Bogdan
 Set design: Dżesika Zemsta
 Lights: Katarzyna Gąsior

The show "universum." it is the search for a woman's energy centres and opening them to the outside world. We want to face our own shame, anger, fear, love, tenderness, uncertainty, courage, joy and desire to have fun. During the stage action, we want to encourage the audience to empathise. We ask important questions that are worth finding answers to, because without them it is more difficult to move on. We invite you to a world full of elements and face the energy that our bodies hide.

We are friends and actresses from the S. Wyspiański Academy of Theatre Arts- branch in Wrocław, who find joy and fulfilment in working with people. We communicate mainly through movement and emotions in the body. Rozalia Bogdan - second-year student of the Puppetry Faculty, dancer, member of the Małe Słowianki Song and Dance Ensemble. Kamila Wiklińska - third year student of the Faculty of Drama. A graduate of the Częstochowa Dance Theatre. Teacher of contemporary and jazz dance. Co-founder of the universum collective. Natalia Podyma - third-year student of the Puppetry Faculty. Inspired by Gaga dance and performance art. Co-founder of the universum collective.

34

Akademia Sztuk Teatralnych w Krakowie Filia we Wrocławiu

Reżyseria: Natalia Podyma/Marta Mańka/Kamila Wiklińska
 Obsada: Rozalia Bogdan/Natalia Podyma/ Kamila Wiklińska
 Muzyka: Adam Repucha, Beautiful Chorus
 videoarty: Mikołaj Otwinowski
 Ruch: Marta Mańka/Kamila Wiklińska/Natalia Podyma/Rozalia Bogdan
 Scenografia: Dżesika Zemsta
 Światła: Katarzyna Gąsior

Spektakl "universum." to poszukiwania energetycznych centrów kobiety i otworzenia ich na świat zewnętrzny. Chcemy zmierzyć się z własnym wstydem, gniewem, lękiem, miłością, czułością, niepewnością, odwagą, radością i chęcią zabawy. W trakcie działania scenicznego, chcemy zachęcić widzów do współodczuwania. Zadajemy ważne pytania, na które warto znaleźć odpowiedzi, bo bez nich trudniej iść dalej. Zapraszamy do świata pełnego żywiołów i zmierzenia się z energią, którą skrywają nasze ciała.

Jesteśmy zaprzyjaźnionymi aktorkami Akademii Sztuk Teatralnych im. S. Wyspiańskiego-filia we Wrocławiu, które odnajdują radość i spełnienie w pracy z ludźmi. Komunikujemy się głównie poprzez ruch i emocje w ciele. Rozalia Bogdan -studentka II roku Wydziału Lalkarskiego, tancerka, członkini Zespołu Pieśni i Tańca Małe Słowianki. Kamila Wiklińska- Studentka III roku Wydziału Dramatycznego. Absolwentka Częstochowskiego Teatru Tańca. Nauczycielka tańca współczesnego i jazzowego. Współzałożycielka kolektywu universum.. Natalia Podyma- studentka III roku Wydziału Lalkarskiego. Zainspirowana tańcem Gaga i performansem. Współzałożycielka kolektywu universum.

35

universum

What to do in a puppet emergency?

Co zrobić w lalkowej sytuacji kryzysowej?

Masterpuppeteer Mark Down talks about how to resuscitate a dead puppet. The talk covers making the puppet breathe, what to focus on, how to make it walk, what to think about, and where emotion comes from. You will learn how to get passersby to do puppetry with you, managing a team of performers, and what to do when you are on your own. Attending this talk could save a puppet's life.

dr Mark Down

is an actor, writer and puppeteer. In 1997 he co-founded Blind Summit Theatre. Their original productions include Mr China's Son, Low Life, The Spaceman, The Table, Madam Butterfly, A Dog's Heart. He has written a book about his puppetry technique called A Practical Guide To Puppetry. He is currently making a new show, "The Sex Lives Of Puppets".

Mistrz lalkarstwa Mark Down opowiada o tym, jak wskrzesić martwą lalkę. Rozmowa dotyczy sposobu, jak sprawić, by lalka oddychała, na czym się skupić, jak sprawić, by chodziła, o czym myśleć i skąd biorą się emocje. Dowiesz się, jak namówić przechodniów aby zagrali z tobą lalką, jak zarządzać zespołem performerów i co robić, gdy jesteś sam. Udział w tej prezentacji może uratować życie lalki.

Dr Mark Down jest aktorem, pisarzem i lalkarzem. W 1997 roku był współzałożycielem Teatru Blind Summit. Ich oryginalne produkcje to m.in. Mr China's Son, Low Life, The Spaceman, The Table, Madam Butterfly, A Dog's Heart. Mark Down napisał książkę o technice lalkowej jego zatytułowaną "Praktyczny Przewodnik Lalkarstwa". Obecnie pracuje nad nowym programem „Życie Seksualne Lalek”.

36

Dance with me

Zatańcz ze mną

The performative presentation based on the analysis of selected performances of contemporary puppet theatre is an attempt to answer the question about the possibilities arising from the combination of two means of expression on stage: dance and puppetry.

Prezentacja performatywna oparta o analizę wybranych spektakli współczesnego teatru lalek jest próbą odpowiedzi na pytanie o możliwości płynące z połączenia na scenie dwóch środków wyrazu jakimi są: taniec i lalkarstwo.

mgr Natalia Sakowicz

Akademia Teatralna im. A. Zelwerowicza
w Warszawie Filia w Białymstoku

the artist of lively theatre and lecturer. She carries out her own theatre projects. She examines the relationship between body and matter and the importance of mindfulness and sensitive touch in an actor's work with a puppet

artystka teatru ożywionej formy i wykładowczyni. Realizuje własne projekty teatralne. Bada relację ciała z materią oraz znaczenie uważności i czułego dotyku w pracy aktora z lalką.

Post corona body as a new puppet

Postcovidowe ciało jako lalka nowa

Post corona body is what we should consider as a new appearance of our bodies behavior. Hey! Let's look at the new bodies walking around and make our puppets walk in new way.

Ciało po pandemii koronawirusa jest tym, co powinniśmy uznać za nowy sposób w jaki zachowuje się nasze ciało. Hej! Przyjrzyjmy się nowym chodzącym ciałom wokół nas i sprawmy, by nasze lalki, także chodziły w odmienny sposób.

dr Ghazal Eskandarnejad

Faculty member, University of Art, Tehran, Iran
pracownik naukowy, Uniwersytet Sztuki, Teheran, Iran

Phd in Art studies, faculty member, department of theater, string puppet manipulation for about 20 years, theater director.

Doktor nauk artystycznych, pracownica wydziału teatru, animatorka lalek od ponad 20 lat, reżyserka teatralna.

37

Animal Personality and Theater Creators

Osobowość zwierzęca a twórcy teatralni

Kto w relacji reżyser-aktor ludzki-aktor zwierzęcy jest animatorem zdarzenia scenicznego? Likwidując hegemonię ludzi wobec innych istot, bez tresury, wsłuchując się w potrzeby zwierzęcia razem z suczką Manią lub psem Koralem, reżyserką Martą Streker spróbujemy

Who in relation of the director versus a human actor versus an animal actor is the animator of the stage event? By eliminating the hegemony of humans towards other beings, without training, listening to the needs of animals, together with the dog Mania or the dog Koral, the director Marta Streker, we will try to answer this question .

dr Paweł Palcat

National Academy of Theatre Arts in Krakow
- Branch in Wrocław
Akademia Sztuk Teatralnych w Krakowie „Fillia we Wrocławiu

Aktor Teatru Modrzejewskiej w Legnicy oraz wrocławskiego offowego Teatru Zakład Krawiecki. Od 2017 wykładowca na Wydziale Lalkarskim wrocławskiej Filii Akademii Sztuk Teatralnych w Krakowie. Dumny opiekun Mani oraz Korala.

The Actor of the Modrzejewska Theatre in Legnica and the Wrocław off-stage Zakład Krawiecki Theatre. Since 2017 he has been a lecturer at the Puppetry Faculty of the Wrocław Branch of the Academy of Theatre Arts in Kraków. The proud guardian of Mania and Koral.

Lalka opowiada o niepełnosprawności – przełamywanie normatywnego postrzegania świata

Puppet and disability – overcoming the normative perception of reality

Puppetry leaves the potential for the empowerment of creators with experience of disability and the deconstruction of the normative understanding of human corporeality . The presentation will focus on the activities of puppeteers, whose work can be called “disability - affirmative puppet theatre”, and on the artistic and scientific work of Emma Fisher .

Lalkarstwo zostawia potencjał na upodmiotowienie twórców z doświadczeniem niepełnosprawności oraz dekonstrukcję normatywnego pojmowania ludzkiej cielesności. Referat skupi się na działalności lalkarzy i lalkarek, których twórczość można określić mianem “disability-affirmative puppet theatre” oraz na pracy artystycznej i naukowej Emmy Fisher.

House. Reconstruction. Multimedia performance.

Dom. Re/konstrukcja.
Performance multimedialny.

House. Reconstruction. Multimedia performance. Home is the stage of our lives. This is an elementary place. A place of our everyday life, intimacy and relaxation. A safe place. The place we return to. Place within us: rooted, close. Refuge. Shelter. We live in an era of voyeurism. On the glass screens of phones and computers, we observe the most intimate moments in other people's lives: suffering, cruelty, death. Thanks to media reports, dramatic scenes materialize before our eyes: disasters, wars, migrations. What does the home from which we are expelled turn into? Home lost? A house that was destroyed? Is it possible to return to a house that has been ruined and levelled to the ground? Is it possible to rebuild the house - the literal one, with doors, windows, walls, floor and chimney, and the one inside us, our inner home? Is it possible to create a new home and settle in it? The performance aims to create a space for artistic experiment in which the artists try to rebuild the house. The impetus for the stage activities is a poem created by artificial intelligence. The event is prepared especially for LALKA NOVA festival.

Participants: Joanna Zdrada, Magdalena Sowul, Sebastian Łukaszuk, Zbigniew Karbowski, Sofia Oniszczenko

Dom jest sceną naszego życia. To miejsce elementarne. Miejsce naszej codzienności, intymności, wytchnienia. Miejsce bezpieczne. Miejsce, do którego wracamy. Miejsce w nas: zakorzenione, bliskie. Azyl. Schronienie. Żyjemy w epoce swoistego voyeurizmu. Na szklanych ekranach telefonów i komputerów podpatrujemy najbardziej intymne momenty z życia innych ludzi: cierpienie, okrucieństwo, śmierć. Za sprawą medialnych doniesień przed naszymi oczami materializują się dramatyczne sceny: kataklizmy, wojny, migracje. Czym staje się dom, z którego zostajemy wygnani? Dom utracony? Dom, który uległ zniszczeniu? Czy da się powrócić do domu, który został zrujnowany, zrównany z ziemią? Czy można odbudować dom – ten dosłowny, z drzwiami, oknami, ścianami, podłogą i kominem, i ten w nas, nasz wewnętrzny dom? Czy da się stworzyć nowy dom i czy można się w nim zdomowić? Performance ma na celu stworzenie przestrzeni eksperymentu artystycznego, w którym twórcy starają się odbudować dom. Impulsem działań scenicznych jest stworzony przez sztuczną inteligencję poemat. Wydarzenie jest przygotowywane specjalnie na festiwal LALKA NOVA.

Udział biorą: Joanna Zdrada, Magdalena Sowul, Sebastian Łukaszuk, Zbigniew Karbowski, Sofia Oniszczenko

Joanna Zdrada

– reżyserka teatralna, dramaturżka, scenografka, producentka i kuratorka teatralna. Absolwentka Wydziału Reżyserii Wyższej Szkoły Sztuk Scenicznych w Bratysławie, stypendystka Goldsmiths, University of London. Wyreżyserowała blisko 30 spektakli w kraju i za granicą. W latach 2021 – 2023 pracowała jako etatowa reżyserka teatru Radost w Brnie, gdzie pełniła również stanowisko dyrektorki programowej międzynarodowego festiwalu teatrów formy. Jest wiceprzewodniczącą Gildii Polskich Reżyserów i Reżyserów Teatralnych. Jej prace, wielokrotnie nagradzane, prezentowane były na wielu polskich i międzynarodowych festiwalach.

Praca

Relacje

Wstyd

Dyskomfort

Odpowiedzialność

Katarzyna Renes — The art worker, manager and cultural researcher. Associated with A. Zelwewicz Theatre Academy in Warsaw, where she is responsible for international activities and co-leads transformation processes. Co-director (together with Agata Adamiecka) of the *ZMIANA — TERAZI* program. She also works as an independent producer and curator.

Katarzyna Renes — robotnica sztuki, menadżerka i badaczka kultury. Związana z Akademią Teatralną im. A. Zelwerowicza w Warszawie, gdzie odpowiada za działalność międzynarodową i współprowadzi procesy transformacyjne. Współkierowniczka (razem z Agatą Adamiecką) programu *ZMIANA — TERAZI*. Pracuje też jako niezależna producentka i kurator.

When does it start to get weird?

Kiedy zaczyna się robić dziwnie?

How to say *no*? Who has the right to do this?

Jak powiedzieć *nie*? Kto ma do tego prawo?

What does the procedure give you and what does it take away? What are new forms of violence?

Co daje procedura, a co zabiera? Czym są nowe formy przemocy?

The lecture will be devoted to issues such as: prevention of the work process, setting boundaries (for you self and others); attempts at constructive feedback.

Wykład poświęcony będzie kwestiom takim jak: profilaktyka procesu pracy, wyznaczanie granic (sobie i innym); próby konstruktywnej informacji zwrotnej.

We will look at us – people of culture. Our desires, fears, weaknesses. Our uniqueness, privilege and opportunities. Our cooperation.

Przyjrzymy się nam – ludziom kultury. Naszym pragnieniom, lękom, słabościom. Naszej wyjątkowości, uprzywilejowaniu i możliwościom. Naszej współpracy.

Where we are as a community.

Miejscu, w którym jesteśmy jako społeczność.

The woman and life

Kobieta i życie

National Academy of Theatre Arts in Krakow
Branch in Wrocław

Akademia Sztuk Teatralnych w Krakowie Filia
we Wrocławiu

The examination of third-year students of the Puppetry Faculty on the subject "Acting in a puppet plan".

Pedagogical supervision and adaptation: Anna Makowska-Kowalczyk

Lighting director: Zofia Pinkiewicz

Music (songs): Grzegorz Mazoń

Performers: Zofia Bąk / Katarzyna Fornal / Patrycja Franczak / Bartłomiej Golisz / Natalia Herman / Mateusz Zilbert/ Mateusz Nowak / Jan Stasiczak / Magdalena Wawrzyniak

Malina Prześluga's art is inspired by the women's strike that broke out in Poland in response to the tightening of the abortion law. The show tells the story of a girl - from birth to the moment when she became a mother. Problems with puberty, sexuality, lack of sexual education, repeating patterns. Can fear motivate? Does fear shut you down? The performance was created as the part of "Acting in a Puppet Plan" classes in the third year at the Puppetry Faculty. Using the language of theatre of form, the students created a universal story about the fear that has accompanied a man since birth.

The show was presented at:

-17th International Festival of Puppet Theatre and Film Animation for Adults "The Puppet is also a Man 2023" in Warsaw, where it was awarded "For Theatre Expression with a Puppet".

-The 13th Year of International Festival of Art schools - Artorium 2023 in Banská Bystrica.

Egzamin studentów III r. Wydziału Lalkarskiego z przedmiotu „Gra aktorska w planie lalkowym”.

Opieka pedagogiczna i adaptacja: Anna Makowska-Kowalczyk

Reżyseria światła: Zofia Pinkiewicz

Muzyka (piosenki): Grzegorz Mazoń

Występują: Zofia Bąk / Katarzyna Fornal / Patrycja Franczak / Bartłomiej Golisz / Natalia Herman / Mateusz Zilbert/ Mateusz Nowak / Jan Stasiczak / Magdalena Wawrzyniak

Sztuka Maliny Prześlugi jest inspirowana strajkiem kobiet, który wybuchł w Polsce w odpowiedzi na zaostrzenie ustawy aborcyjnej. Spektakl opowiada historię dziewczyny – od narodzin do momentu, w którym sama została matką. Problemy z dojrzewaniem, z seksualnością, brak edukacji seksualnej, powielanie wzorców. Czy strach może motywować? Czy strach zamyka? Spektakl powstał w ramach zajęć z przedmiotu „Gra aktorska w planie lalkowym” na III roku na Wydziale Lalkarskim. Studenci posługując się językiem teatru formy stworzyli uniwersalną opowieść o strachu towarzyszącemu człowiekowi od narodzin.

Spektakl prezentowany był na:

-XVII Międzynarodowym Festiwalu Teatru Lalek i Animacji Filmowych dla Dorosłych "Lalka też człowiek 2023" w Warszawie, gdzie nagrodzono go „Za Wyrażenie Lalką Teatru”.

-The 13th Year of International Festival of Art schools - Artorium 2023 w Bańskiej Bystrzycy.

WRO ART CENTER

Experiencing of the space "something that changes in time"

Doświadczenie przestrzeni "coś, co zmienia się w czasie"

44

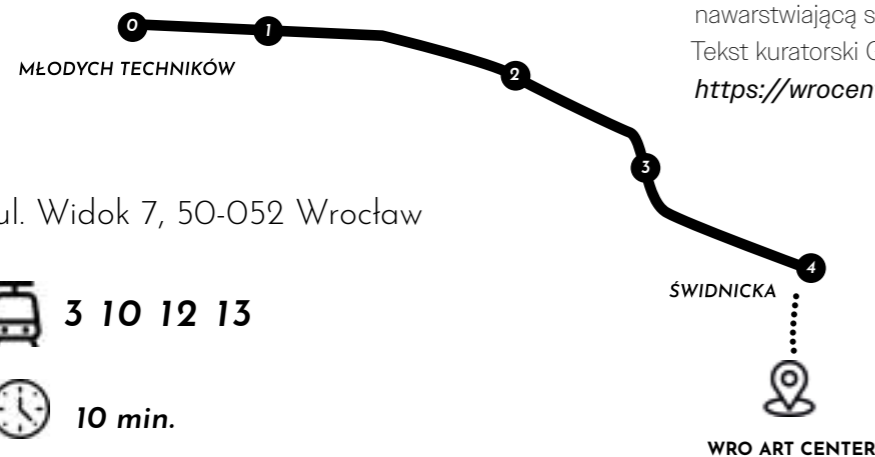
WRO Art Center has turned into an instrument. The nature of sound is difficult to describe in words, so we tried to create a space where our subjective, feeling bodies can listen and hear. The silence of the gallery space allows us to reduce stimuli and listen to the micro-sounds that are evidence of life and movement. The exhibition consists of visitor-activated sounds, installations, interactive videos and objects. The project is changing over time, creating a layered composition.

Curatorial text by Gosia Wrzosek
<https://wrocenter.pl/en/cos-tekst-kuratorski/>

Centrum Sztuki WRO zamieniło się w instrument. Trudno słowami opisać naturę dźwięku, więc próbujemy tworzyć przestrzeń, w której nasze subiektywne, czujące ciała mogą słuchać i usłyszeć. Cisza przestrzeni galerii pozwala na redukcję bodźców i wsłuchanie się w mikro-dźwięki będące świadectwem życia i ruchu. Wystawę tworzą aktywowane przez widza brzmienia, instalacje, interaktywne wideo i obiekty. Projekt zmienia się w czasie, tworząc nawarstwiająca się kompozycję.

Tekst kuratorski Gosi Wrzosek
<https://wrocenter.pl/pl/cos-tekst-kuratorski/>

disarming II

disarming is a performative exploration of the relationship between a detached robot arm, an artificial environment, and a human performer. A collaborative learning and unlearning of locomotions in post-anthropocentric environments and times. The work playfully explores the ambiguity of disarming as a process of physical detachment and emotional attachment.

disarming – performatywna eksploracja relacji pomiędzy odłączonym ramieniem, sztucznym środowiskiem i człowiekiem-performerem. Kolaboratywne uczenie się i oduczanie lokomocji w post-antropocentrycznych środowiskach i czasach. Praca w zabawny sposób eksploduje dwuznaczność rozbrojenia jako procesu fizycznego oderwania i emocjonalnego

Emanuel Gollob

– a current residence artist of European Media Art Platform at the WRO Art Center. He investigates today's relations between humans, artificial intelligence and robots with the goal of making alternative ones bodily experienceable. In parallel, his work traces the change in human perception in connection to digitalization. Gollob graduated from the University of Applied Arts Vienna with a diploma in Design Investigation. From 2020 to 2021, he was an artist in residence at MindSpaces, an EU research project in the STARTS initiative framework. Since 2020, he has been a PhD candidate and researcher at the University of Arts Linz. In 2023, he was a guest artist at the ZKM | Center for Art and Media in Karlsruhe. Gollob's work has recently been exhibited in various international institutions, including Smithsonian Arts + Industries Building, Washington DC (2021); Science Gallery Melbourne (2021); Art Science Museum Singapore (2022) and HEK Basel (2023), among others.
<https://www.emanuelgollob.com/>

– obecny artysta-rezydent Europejskiej Platformy Sztuki Mediów w Centrum Sztuki WRO. bada dzisiejsze relacje ludzi, sztucznej inteligencji i robotów w celu uczynienia alternatywnych relacji cieleśnie doświadczalnymi. Równolegle jego prace śledzą zmiany w ludzkiej percepcji w związku z cyfryzacją. Gollob ukończył University of Applied Arts Vienna z dyplomem Design Investigation. W latach 2020-2021 był artystą-rezydentem w MindSpaces, unijnym projekcie badawczym w ramach inicjatywy STARTS. Od 2020 roku jest doktorantem i badaczem na University of Arts Linz. W 2023 roku był artystą gościnnym w ZKM | Center for Art and Media w Karlsruhe. Prace Golloba były ostatnio wystawiane w różnych międzynarodowych instytucjach, między innymi w Smithsonian Arts + Industries Building, Washington DC (2021); Science Gallery Melbourne (2021); Art Science Museum Singapore (2022) i HEK Basel (2023).

<https://www.emanuelgollob.com/>

45

WRO ART CENTER

MODULE III

How to design contemporary experiences in the context of performing arts? Can puppetry art be innovative? Can form be a contemporary interface in a perceiving and experiencing alternative stage realities?

Jak projektować współczesne doświadczenia w kontekście sztuk performatywnych? Czy sztuka lalkarska może być innowacyjna? Czy forma może być współczesnym interfejsem w postrzeganiu i doświadczaniu alternatywnych rzeczywistości scenicznych?

DESIGN/INNOVATIONS

RELATIONSHIPS; VISION; TRANSFER; TECHNOLOGY; EXPERIMENT; CONCEPTUALISATION; R/EVOLUTION.

PROJEKTOWANIE/INNOWACJE

RELACJE; WIZJA; TRANSFER; TECHNOLOGIA; EKSPERYMENT; KONCEPTUALIZACJA; R/EWOLUCJA.

Der Erlkönig

48

Experience classical literature and contemporary puppet theater in a new way - immersive, emotional, poetic and above all up close - in a virtual reality! The poetry of the ballads lends itself perfectly to emotionally memorable images and leaves enough room for new trains of thought. Your change of perspective is put to a whole new test here, as we bring the Ballad to life in 3D and 360° around you.

This ride becomes an emotional contest against time not only for the father with his son in Johann Wolfgang von Goethe's poem. You're right in the middle of it, too, and can feel the story with its intensity and despair up close with VR glasses. Feel free to look around in the world (virtual reality) of the Erlkönig, maybe you will escape him!

Director/Reżyseria
Monika Gerboc

Dramaturgy/Dramaturgia
Dominique Suhr

Set Design/Scenografia
Ewa Woźniak, Eva Farkašová, Rafał Budnik

Puppet construction/Konstrukcja lalek
Rafał Budnik

Music/Muzyka
Daniel Špiner

Puppeteers/Lalkarze
Hanna Daniszewska, Laura Waltz, Calum MacAskill,
Camillo Fischer and Martha Stöckner (as the Child/
Jako dziecko)

Voice of the Erlkönig/Głos Erlkönigów
Błażej Modelski

Doświadcz literatury klasycznej i współczesnego teatru lalek w nowy sposób - wciągający, emocjonalny, poetycki, a przede wszystkim z bliska - wirtualnej rzeczywistości! Poezja ballad doskonale nadaje się do tworzenia obrazów emocjonalnie zapadających w pamięć i pozostawia wy-
starzająco dużo miejsca na nowe toki myślenia. Zmiana perspektywy sprawi, że zostaniesz poddany zupełnie nowemu testowi, ponieważ ożywiemy Balladę w 3D i będzie całościwie 360° wokół ciebie.

Przejażdżka ta staje się emocjonującą walką z czasem, nie tylko dla ojca z synem w wierszu Johanna Wolfganga Goethego. Ty też znajdziesz się w samym środku tego wydarzenia i dzięki okularom VR będziesz mógł z bliska poczuć intensywną historię pełną rozpacz. Rozejrzyj się po świecie (wirtualnej rzeczywistości) Erlköniga, może zdołasz od niego uciec!

Places are limited. Sign up at the info point.
Ilość miejsc ograniczona. Obowiązują zapisy w punkcie informacyjnym.

49

WSPÓŁCZESNE TECHNOLOGIE I TEATR LALEK

Producer/Producent

NGO "Three are too many – two – not enough" and Plovdiv Puppet Theatre/Bulgaria organizacja pozarządowa "Trzy to za dużo – dwa – za mało" i Teatr Lalek Plovdiv, Bułgaria

Director/Reżyseria

Eva Kyosovska – Kostolova i Veselin Boidev

Camera/Kamera

Stefan Vrachev

CONTEMPORARY TECHNOLOGIES AND PUPPET THEATRE – BORDER is a captivating documentary that delves into the timeless art of puppet theatre and its remarkable journey through the realms of modern technology. This thought-provoking film takes audiences on a mesmerizing voyage, revealing the fusion of traditional puppetry with cutting-edge advancements in the digital world. The movie showcases the laboratory's research process, including how actors and digital specialists research how robots such as Lego, Vex, and industrial robotics, VR technologies, 3D mapping, sensors, and digital program *Touchdesigner* can be used to stage puppet theatre performances. The art directors of the Laboratory have the main idea to research the border between technologies and puppetry art.

The documentary movie is a visually stunning and intellectually stimulating journey that captures the magic of puppetry and the innovation of the digital age. Through interviews with passionate puppeteers, artists, and technologists, this documentary highlights the enduring charm and innovation that have shaped puppet theatre into a vibrant and evolving art form. Whether you are a puppetry enthusiast or a tech-savvy individual, this film offers a fresh perspective on the enduring beauty of storytelling and the dynamic relationship between tradition and technology.

CONTEMPORARY TECHNOLOGIES AND PUPPET THEATRE

WSPÓŁCZESNE TECHNOLOGIE I TEATR LALEK – POGRANICZE to porywający dokument, który zagłębia się w ponadczasową sztukę teatru lalek i jego niezwykłą podróż po krainach współczesnej technologii. Ten prowokujący do myślenia film zabiera widzów w fascynującą podróż, ukazując połączenie tradycyjnego lalkarstwa z najnowocześniejszymi osiągnięciami w świecie cyfrowym. Film przedstawia laboratoryjny proces badawczy, w którym aktorzy i specjaliści cyfrowi badają, w jaki sposób roboty takie jak Lego, Vex i robotyka przemysłowa, technologie VR, mapowanie 3D, czujniki i program cyfrowy *Touchdesigner* mogą być wykorzystywane do tworzenia przedstawień teatru lalek. Główną ideą dyrektorów artystycznych Laboratorium jest badanie pogranicza technologii i sztuki lalkowej.

Ten film dokumentalny to oszałamiająca wizualnie i stymulująca intelektualnie podróż, która ukazuje magię lalkarstwa i innowacje ery cyfrowej. Poprzez wywiady z zapałonymi lalkarzami, artystami i technologami, dokument ten podkreśla trwały urok i innowacyjność, które zmieniły teatr lalek w tętniącą życiem i rozwijającą się formę sztuki. Niezależnie od tego, czy jesteś entuzjastą lalkarstwa, czy osobą obeznaną z technologią, film ten oferuje świeże spojrzenie na trwałe piękno wynikające z opowiadania historii oraz dynamiczny związek między tradycją a technologią.

On the subjectivity of the theater. About illusion. About technique. About form.

- subiektywności teatru.
- iluzji.
- technice.
- formie.

Agata Duda-Gracz

The first part will be devoted to the form and it will be a practical part (with the participation of students).

Jean Genet claimed that every human action is formal and man constantly changes forms depending on circumstances, but never leaves them. *There are only two situations in which we are out of shape: death and defecation.* What does a complete, conscious construction of stage form involve? Body forms. How does a body form determine the mechanics of a character movement? What influence does the figure's internal space have on its form?

The second part will deal with the idea of how to lie perfectly, i.e. about the untrue truth of the scene.

Part three will be about the issue of *ego* in the theatre. Is it possible to perform *ego* – that is the question.

Część pierwsza poświęcona będzie formie i będzie częścią praktyczną (z udziałem studentów).

Jean Genet twierdził, że każde ludzkie działanie jest formalne a człowiek nieustannie zmienia formy w zależności od okoliczności, nigdy natomiast z nich nie wychodzi. *Są tylko dwie sytuacje, w których jesteśmy pozbawieni formy: śmierć i defekacja.* Na czym polega zatem kompletne, świadome budowanie formy scenicznej? Formy ciała. Jak forma ciała determinuje mechanikę ruchu postaci? Jaki wpływ na formę postaci ma jej przestrzeń wewnętrzna?

Część druga będzie o tym, jak kłamać doskonale, czyli o nieprawdziwej prawdzie sceny.

Część trzecia będzie o zagadnieniu „ego” w teatrze. Czy można performować „ego” - oto jest pytanie.

Agata Duda-Gracz – born in 1974 in Katowice, a graduate of Art History at the Jagiellonian University – diploma in 1998. A graduate of Drama Directing at Ludwik Solski Theatre Academy in Krakow – diploma in 2002. The winner of many prestigious international and national awards.

Agata Duda-Gracz – urodzona w 1974r. w Katowicach, absolwentka Historii Sztuki na Uniwersytecie Jagiellońskim – dyplom w 1998r. Absolwentka Reżyserii Dramatu w PWST im. Ludwika Solskiego w Krakowie – dyplom 2002r. Laureatka wielu prestiżowych nagród międzynarodowych i krajowych.

Art in the hands of AI (the process of creating a performance based on Aristotle)

Sztuka w rękach AI
(proces powstawania
spektaklu na podstawie
Arystotelesa)

52

What can the dialogue with the GPT chat lead to when we challenge it to write a stage text based on Aristotle's *Poetics* and what does the dialogue between a human and artificial intelligence on this project lead to? Is AI itself able to explain its choices? Is it something that goes beyond human limits of thought and logic or is it a new aesthetics of expression? Is the statement that *artificial intelligence will take control over art and the human aspect of life* just a cliché? Artificial intelligence has answered this question itself and we will present these answers. We will present the process before we know the result...

Karol Bijata — master of Cultural Studies at the University of Wrocław, student of directing at the Academy of Theatre Arts in Krakow, branch in Wrocław, specialises in performance studies, media and television. Sound engineer and producer.

Natalia Dudziak — creates on the border of various genres of art. She likes to explore the secrets of vocal techniques and discover new possibilities of her voice. She is the graduate of the Capitol Musical Studio in Wrocław and is currently a third-year student of Stanisław Wyspiański Academy of Theatre Arts in Krakow, Wrocław Branch.

Do czego może doprowadzić Dialog z czatem GPT kiedy rzucimy mu wyzwanie aby napisał tekst sceniczny na podstawie *Poetyki* Arystotelesa i do czego doprowadza dialog człowieka ze sztuczną inteligencją nad niniejszym projektem? Czy sama AI jest w stanie wytłumaczyć się ze swoich wyborów? Czy jest to coś co przekracza ludzkie granice myślenia i logikę czy jest to nowa estetyka wypowiedzi? Czy *sztuczna inteligencja przejmie kontrolę nad sztuką i aspektem ludzkim w życiu* nie jest tylko frazesem? Sztuczna inteligencja sama odpowiada sobie na to pytanie a te odpowiedzi przedstawimy. Przedstawimy proces zanim poznamy wynik...

Karol Bijata — magister kulturoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego, student reżyserii Akademii Sztuk Teatralnych w Krakowie, filia we Wrocławiu, specjalizuje się w performatyce, mediach i telewizji. Inżynier dźwięku oraz producent.

Natalia Dudziak — tworzy na pograniczu różnych gatunków sztuk. Lubi zgłębiać tajniki technik wokalnych i odkrywać nowe możliwości swojego głosu. Jest absolwentką Studium Musicalowego Capitol we Wrocławiu, a obecnie studentką 3 roku Akademii Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie filia we Wrocławiu.

The artistic research *Tree Translator* explores possible shifts in perception of inter-species relations, including a puppet theatre tool to brainstorm the *intellectual mycelia* of interdisciplinary research.

Badania artystyczne *Tłumacz drzew* badają możliwe zmiany w postrzeganiu relacji międzygatunkowych, włączając narzędzie teatru lalek do burzy mózgów na temat *intelektualnej grzybni* badań interdyscyplinarnych.

Footnote Mycelia for Tree Translations

Przypis Grzybnia do tłumaczeń drzew

53

Nora Haakh — a cultural scientist and researching artist. She has worked in theatre as a playwright, director and performer since 2012. Her PhD on transfer and translation from Arabic into German in Theatre earned the prestigious Augsburg Science Award for Intercultural Studies in 2021. She lives in Berlin. www.nora-haakh.de

Nora Haakh — jest kulturoznawczynią i artystką prowadzącą badania. Od 2012 roku pracuje w teatrze jako dramaturg, reżyser i performer. Jej doktorat na temat transferu i tłumaczeń z języka arabskiego na niemiecki w teatrze, zdobył w 2021 roku prestiżową Nagrodę Naukową Augsburga w dziedzinie Studiów Międzykulturowych. Mieszka w Berlinie. www.nora-haakh.de

Lalka Nova in the face of *dark ecology* Lalka Nova wobec ciemnej ekologii

Dark ecology as a radical direction of criticism of anthropocentrism emphasises the need to look at humans as one of the elements of the ecosystem. I believe that the theatre of form could play an important role in this process because it can translate scientific discourse into a multidimensional performative event.

Ciemna ekologia jako radykalny kierunek krytyki antropocentryzmu podkreśla potrzebę patrzenia na człowieka jako jeden z elementów ekosystemu. Uważam, że teatr formy mógłby odegrać w tym procesie ważną rolę, ponieważ potrafi przełożyć dyskurs naukowy na wielowymiarowe wydarzenie performatywne.

dr Henryk Mazurkiewicz — doctor of humanities, theatre critic, member of the editorial team of the portal *Teatralny.pl*. He writes for *Teatr*, *nietakt!* — the quarterly, the online magazine *Performer*, *Dialogu* and *Teatru Lalek*.

dr Henryk Mazurkiewicz — doktor nauk humanistycznych, krytyk teatralny, członek redakcji portalu *Teatralny.pl*. Pisze dla *Teatru*, kwartalnika *nietakt!*, internetowego czasopisma *Performer*, *Dialogu* i *Teatru Lalek*.

Pushing Boundaries: The Power of Sound in Immersive Performing Arts

W odpowiedzi na rozwój technologiczny, sztuki performatywne eksplorują innowacyjne rozwiązania — chcemy intensyfikować odbiór. Referat podkreśla moc zmysłu słuchu, wskazując na jego kluczową rolę w narracji i immersyjności. Dźwięk nie tylko wzbogaca proces, ale też wzmacnia połączenie widza z akcją.

In response to technological development, performing arts explore innovative solutions — we want to intensify this reception. The paper emphasises the power of the sense of hearing, pointing to its key role in narrative and immersion. Sound does not only enrich the process, but also strengthens the viewer's connection with the action.

Jan Łuć — absolwent Łódzkiej Szkoły Filmowej, twórca teatru niezależnego. Dramaturg m.in. w Teatrze Narodowym. W 2021 reżyserował *Refleksje* w Łodzi, w 2022 współpracował przy *Alte Hejm/Stary Dom* w Poznaniu. W 2023 finalista *The Best OFF za Limbo* — eksperyment immersyjnego teatru dźwiękowego.

Jan Łuć — the graduate of the Łódź Film School, creator of independent theatre. Playwright, among others at the National Theatre. In 2021 he directed *iReflections* in Łódź, in 2022 he collaborated on *Alte Hejm/Old House* in Poznań. In 2023 the finalist of *The Best OFF za Limbo* — an experiment in immersive sound theatre.

Rozszerzanie Granic: Siła Dźwięku w Immersyjnych Sztukach Performatywnych

Virtual Life-size Marionette. Technological Colonization of Bodies and Character's Identity on Stage

The speech is an auto-ethnographic analysis of the experience of perceptive dissonance in Krzysztof Garbaczewski's performances, set in the context of Matthew Causey's considerations, in search of an answer to what extent the recipient's identity is based on identification with an animated character – a virtual super-puppet.

Małgorzata Budzowska – a classical philologist and theatre theorist, professor at the Department of Drama and Theatre at the University of Łódź, research associate at APGRD, University of Oxford. The author of books and articles on the history and theory of theatre and drama.

56

Wirtualne nad-marionety.
Technologiczna kolonizacja
tożsamości ciał i postaci
na scenie

Wystąpienie jest analizą autoetnograficzną doświadczenia dysonansu odbiorczego w spektaklach Krzysztofa Garbaczewskiego, osadzoną w kontekście rozważań Matthew Causeya, w poszukiwaniu odpowiedzi, jak dalece tożsamość odbiorcy opiera się identyfikacji z postacią animowaną wirtualną nad-marionetą.

Małgorzata Budzowska – filolożka klasyczna i teatrolożka, profesor w Katedrze Dramatu i Teatru UŁ, Research Associate w APGRD, University of Oxford. Autorka książek i artykułów z zakresu historii i teorii teatru i dramatu.

For 15 years I have been creating the most innovative/initiative performances - introducing the world of theatre, multi-sensory, adapted to the child's perception. When communicating with actors, I use the so – called tool i.e. *magnifying glass* – which means slowing down the pace at work, stopping the action, focusing attention on the enlarged detail. This changes the way of actor's perception.

mgr Honorata Mierzejewska-Mikosza – a theatre director and actress, she creates forms for the youngest audiences. She has directed in many theatres in Poland and abroad. Lecturer in directing at the Theatre Academy in Warsaw. She deals with broadly understood theatre education.

Magnifying glass as a tool supporting children's perception in performances for the youngest audience

57

Lupa jako narzędzie
wspomagające percepcję
dziecka w spektaklach
dla najmłodszej widowni

Od 15 lat tworzę spektakle najnowe/inicjacyjne – wprowadzające w świat teatru, multisensoryczne, dostosowane do percepcji dziecka. W komunikacji z aktorami przywołuję narzędzie tzw. *lupę* – co oznacza w pracy zwolnienie tempa, zatrzymanie akcji, skupienie uwagi na powiększonym detalu. To zmienia sposób percypowania aktorskiego.

mgr Honorata Mierzejewska-Mikosza – reżyserka i aktorka teatru formy, tworzy dla najnowego widza. Reżyserowała w wielu teatrach w Polsce i za granicą. Wykładowczyni na reżyserii w Akademii Teatralnej w Warszawie. Zajmuje się szeroko rozumianą edukacją teatralną.

Michał Górczyński

58

In 2004, he graduated from the clarinet class at F. Chopin University of Music in Warsaw. Composer, teacher, soloist and chamber musician. Co-founder of Kwartludium — a band specialising in performing contemporary music. The author of music for theatre performances and films. As an improviser, he collaborated with artists such as Kazuhisa Uchihashi, Dror Failer, Ken Vandermark, Mikołaj Trzaska, Zdzisław Piernik, Butch Morris, John Butcher, Mark Sanders. The author of the *music for languages* concept, which involves creating music for world languages (Yiddish, Japanese, Indonesian, Iranian, English). As a soloist, he collaborated with the Wrocław Philharmonic, the Szczecin Philharmonic, the New Music Orchestra, Aukso - Chamber Orchestra of the City of Tychy, and the Silesian Quartet. For several years he has specialised in playing the double bass clarinet, performing a repertoire of contemporary, classical, ethnic and improvised music. He is a member of bands such as Bastarda, Polonka, William's Things.

W 2004 roku ukończył studia w klasie klarnetu na Uniwersytecie Muzycznym im. F. Chopina w Warszawie. Kompozytor, pedagog, solista i kameralista. Współzałożyciel Kwartludium — zespołu specjalizującego się w wykonawstwie muzyki współczesnej. Autor muzyki do spektakli teatralnych, filmów. Jako improvizator współpracował z takimi artystami jak Kazuhisa Uchihashi, Dror Failer, Ken Vandermark, Mikołaj Trzaska, Zdzisław Piernik, Butch Morris, John Butcher, Mark Sanders. Autor koncepcji *muzyka do języków* polegającej na tworzeniu muzyki do języków świata (język jidysz, japoński, indonezyjski, irański, angielski). Jako solista współpracował z Filharmonią Wrocławską, Filharmonią Szczecińską, Orkiestrą Muzyki Nowej, Aukso — Orkiestrą Kameralną Miasta Tychy, Kwartetem Śląskim. Od kilku lat specjalizuje się w grze na klarnecie kontrabasowym realizując repertuar muzyki współczesnej, klasycznej, etnicznej i improwizowanej. Jest członkiem takich zespołów jak Bastarda, Polonka, William's Things.

Robots - Duets (robot concert)

The movement caused by the musician causes the sound to begin. The dynamics and sublimation of each gesture developed over years of practice and exercises determine the performer's technique. The term "technique" also refers to modern robots with all their imperfections, basic programming and mechanics. The *Robots-duets* project is, on the one hand, a presentation of the capabilities of machines, and on the other hand, an attempt to transpose the basic movement that causes sound into robots. The cooperation of a musician and a machine aimed at organising such a sound duet is a kind of manifesto of using the unexpressed creative potential of robots.

Roboty - Duety
(robot concert)

Ruch wywołany przez muzyka powoduje początek dźwięku. Dynamika i sublimacja każdego gestu wypracowanego przez lata praktyki i ćwiczeń decyduje o technice wykonawcy. Określenie "technika" dotyczy też współczesnych robotów z całą ich niedoskonałością, podstawowym programowaniem i mechaniką. Projekt *Roboty - duety* to z jednej strony prezentacja możliwości maszyn, a z drugiej próba transpozycji na roboty podstawowego poruszenia wywołującego dźwięk. Współdziałanie muzyka i maszyny mające na celu organizację takiego dźwiękowego duetu jest swego rodzaju manifestem użycia niewypowiedzianego, twórczego potencjału robotów.

59

PANEL DISCUSSION. LALKA FUTURA

PANEL DYSKUSYJNY. LALKA FUTURA.

PARTICIPANTS/OSOBY

Zuzanna Kłorek — Knowledge about Theatre, UAM in Poznań/Wiedza o Teatrze, UAM POZNAŃ

Blanka Kęstowicz — INTERMEDIA, ALTERNATIVE FILM, UAP POZNAŃ/INTERMEDIA, FILM ALTERNATYWNY, UAP POZNAŃ

Zuzanna Ślusarczyk — Jan Cybis Complex of State Art Education Institutions in Opole/Zespół Państwowych Placówek Kształcenia Plastycznego im. Jana Cybisa w Opolu

Adrianna Duda — ASP Wrocław

Inez Wilczewska — AST Wrocław

Łukasz Filipowicz — AST Wrocław

Piotr Żukowski — AST Wrocław

The conversation will focus on the search for a new perspective on puppet theatre. What do we perceive as its future and how do we want to contribute to it as young artists? What unexplored spaces can we fill with our creativity?

Rozmowa skupi się na poszukiwaniu nowego/ nowego spojrzenia na teatr lalek. Jaką widzimy jego przyszłość oraz co, jako młodzi artyści chcemy do niego wnieść? Jakie niewyeksplloatowane przestrzenie możemy zapełnić swoją twórczością?

Table of contents

Spis treści

Programme	4
Harmonogram	7

Module I PERCEPTIONS/SENSES

Moduł I PERCEPCJE/ZMYSŁY 10-29

“Arm to arm” - conference opening performance/„Arm to arm” Performance Otwarcia Konferencji	13
“Perception and reality - how does the brain process sensory information?” Alicja Puścian, PhD./ “Percepcja a rzeczywistość – jak mózg przetwarza informacje zmysłowe?” dr Alicja Puścian	14
“Partnership of an actor and a puppet” prof. dr hab. Marek Waszkiel/„Partnerstwo aktora i animanta” prof. dr hab. Marek Waszkiel	15
BLACK BOX EXHIBITION — performative opening/Black Box exhibition — otwarcie.	16
“Hybridity and multistable perception in puppet theater” dr. hab. Marzenna Wiśniewska/ “Hybrydyty and multistable perception in puppet theatre”. dr hab. Marzenna Wiśniewska	19
“Words in the theatre without words” prof. dr.hab. Halina Waszkiel/„Słowa w teatrze bez słów” prof. dr hab. Halina Waszkiel	20
“Don’t read this! Performance using the medium of writing” Monika Marek-Łucka/„Nie czytaj tego! Performans z wykorzystaniem medium pisma” Monika Marek-Łucka	21
“Dramaturgical tools to bring the matter to life.” Robert Jarosz, MA/„Narzędzia dramaturgiczne do ożywiania materii” mgr Robert Jarosz	22
“Pentesileic Shock” Karolina Bioknt, Marcin Krzyżanowski/„Wstrząs pentesileiczny” Karolina Bikont, mgr Marcin Krzyżanowski	23
“The “sixth sense” project: A new level of perception of puppetry shows in Ukraine” PhD Daria Ivanova-Hololobova/Projekt „Szósty zmysł” to nowy poziom postrzegania przedstawień lalkowych w Ukrainie dr Daria Ivanova-Hololobova	24
“Perfoplaygrounds” Filip Jaśkiewicz, MA/„Performatywne Place zabaw” mgr Filip Jaśkiewicz	25
Formations and deformations. Lalka Nova 2 poster exhibition./„Formacje i deformacje” — otwarcie wystawy plakatów Lalka Nova 2. PJATK.	26
“Let me in/out” Performance. /„Let me in/out” performance — otwarcie instalacji.	28

Module II BODY/FORM/IDENTITIES

Moduł II CIAŁO/FORMA/TOŻSAMOŚĆ 30-45

“Here is Croatia”, “Are there only graves on this planet?”, “Trust”. Etudes. Aleksander Zelwerowicz Academy of Theatre Arts in Warsaw – Branch Campus in Białystok/ „Tu jest Chorwacja”, „Czy na tej planecie są same groby”, „Ufność” – etiudy, Akademia Teatralna im. A Zelwerowicza w Warszawie, Filia w Białymstoku	32
“Universum”. Academy of Theater Arts in Krakow – Branch in Wrocław/“universum”. Akademia Sztuk Teatralnych im. S. Wyspiańskiego w Krakowie, Filia we Wrocławiu.	34
“What to do in a puppet emergency” Mark Down, PhD/ Wykład mistrzowski “What to do in puppet emergency” dr Mark Down	36
“Dance with me”. Natalia Sakowicz, MA./„Zatańcz ze mną” mgr Natalia Sakowicz	37
“Post Corona Body as a new Puppet” Ghazal Eskandarnejad, PhD./„Postcovidowe ciało jako lalka nowa” dr Ghazal Eskandarnejad	37
“Animal Personality and Theatre Creators.” Paweł Palcat, PhD./„Osobowość zwierzęca a twórcy teatralni” dr Paweł Palcat	38
“A puppet tells about disability – overcoming the normative perception of reality” Barbara Julia Lewińska/„Lalka opowiada o niepełnosprawności – przełamywanie normatywnego postrzegania świata” Barbara Julia Lewińska	39
“House. Reconstruction.” Multimedia performance./„Dom re/konstrukcje”. Performance.	40
“Exercises of being a human” Katarzyna Renes/„Ćwiczenia z człowieka” Katarzyna Renes	41
“The woman and life”. Performance National Academy of Theatre Arts in Krakow Branch in Wrocław/„Kobieta i życie” Spektakl Akademii Sztuk Teatralnych im. S. Wyspiańskiego w Krakowie, filia we Wrocławiu.	42
“News & Art Residence”, “disarming II” performance by Emanuel Gollob in cooperation with Daria Bogdan & Mar Sala Romagosa Experiencing of the space “something that changes in time”/“Centrum Sztuki WRO” “disarming II” — performans Emanuela Golloba we współpracy z Darią Bogdan & Mar Sala Romagosa w przestrzeni doświadczania „coś, co zmienia się w czasie” WRO ART CENTER ul. Widok 7, 50-052 Wrocław)	44

Module III DESIGN/INNOVATIONS

Moduł II PROJEKTOWANIE/INNOWACJE 46-59

VR: 360° Virtual Puppetry “Der Erlkönig” Monika Gerboc/„Erlkonig” VR Theaer Monika Gerboc	48
“Contemporary technologies and puppet theatre — border” film screening/Projekcja filmu „Współczesne Technologie i teatr lalek”	50
“On the subjectivity of the theater. About illusion. About technique. About form.” Agata Duda-Gracz, MA/„O subiektywności teatru. O iluzji. O technice. O formie.” mgr Agata Duda-Gracz	51
“Art in the hands of AI (the process of creating a performance based on Aristotle)” Karol Bijata, MA. Natalia Dudziak/„Sztuka w rękach AI (proces powstawania spektaklu na podstawie Arystotelesa)” mgr Karol Bijata i Natalia Dudziak	52
“Footnote mycella for tree translations” Nora Haakh, PhD./„Przypis Grzybnia do tłumaczeń drzew” dr Nora Haakh	53
“Lalka Nova in the face of dark ecology.” Henryk Mazurkiewicz, PhD./„Lalka Nova wobec “ciemnej ekologii”” dr Henryk Mazurkiewicz	54
“Pushing Boundaries: The Power of Sound in Immersive Performing Arts” Jan Łuó, MA./„Rozszerzania granic. Siła dźwięku w immersyjnych sztukach performatywnych” mgr Jan Łuó	55
“Virtual Life-size Marionettes. Technological Colonization of Bodies and Characters’ Identity on Stage” dr hab. Małgorzata Budzowska/„Wirtualne nad-marionety. Technologiczna kolonizacja tożsamości ciał i postaci na scenie” dr hab. Małgorzata Budzowska	56
“Magnifying glass as a tool supporting children’s perception in performances for the youngest audience” Honorata Mierzejewska-Mikosza, MA./„Lupa jako narzędzie wspomagające percepcję dziecka w spektaklach dla najmłodszej widowni” mgr Honorata Mierzejewska-Mikosza	57
“Robots — Duets” the final concert of Michał Górczyński/„Roboty — Duety” Finałowy koncert Michała Górczyńskiego	58
“Futura Pupett” panel discussion/„Lalka futura” panel dyskusyjny	58

TEATR LALEK

AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH
IM. EUGENIUSZA GEPPERTA
WE WROCŁAWIU

PUPPENTHEATER
ZWICKAU

Patroni medialni

dla studenta.pl

e-teatr.pl